

ש ת י ג י ש ו ת

גודמן לי לשמוע מפי הרב גולד את הסיפור המתייחס להרב קיק זצ"ל כשביקר אצלו הרבי מגור זצ"ל בבקורו הראשון ב־ ארץ. היה הדבר בימי חנוכה. שאל הרב את הרבי האורח אם כבר עשה הקפות השתומם ה־ רבי: מה ענין הקפות אצל חגור כה. הסביר לו הרב את המנהג

ותותיק של יקירי ירושלים ל־ הקיף את העיר בימים שלפני חנוכה לקיים מה שנאמר: "סור בו ציון והקיפוה". שבה הרבי מגור את המנהג והביע את רצונו לקיים הקפות יחד עם הרב. והנה אך יצאו מסימטת ישיבת הרב לרחוב יפו השגיח הרבי בבחורים חלוצים לברשי מכב־ סיים קצרים גלויי הראש ופרועי הבלוריות ונאנח אנחה עמוקה. הבין הרב פירוש האנחה ולא ענה דבר. והנה כאשר הגיעו ק־ רוב לגי־הינם פונה הרב לרבי יודע מר דרך איזה מקום אנחנו עוברים עכשיו. זהו גי־הינם לפני אלפי שנה הקריבו אביר תינו במקום הזה את בניהם ל־ מולך. ב"ה שזה עבר, ועכשיו אין כאלה....

הסיפור המדבר בעדו משקף שתי גישות של גילוי פנים כל־ פי עיקרי דברים חשובים וע־ מוקים.

מאז ועד היום עברו עלינו צרות רבות וגדולות. עברו ע־ לינו שנות השואה שבהן נמחו מן הארץ שליש מבני האומה, אנשים ונשים, נער וזקן, אבל מאת ה' היתה זאת, כי בסוף ימי הזעם האלה נתרששו ומע־ שים כבירים של ישועה לאומית — קמה לתחיה מדינת העם ב־ ארצו, ובממשלת המדינה נכנסה גם אותה מפלגה של יהודים דתיים, אשר במשך עשרות ב־ שנים תעתה בדרכה המדינית ו־ ביחסה השלילי לתהליכי התחיה של העם ובנין הארץ והכשרתה לתקומת המדינה.

הנה אנחנו ותנועתנו תנועת "המזרחי" שהיינו משולבים כל־ אותן השנים בעבודה ללא הרף להכשיר את העם בתפוצות ולי־ קומם את הארץ משממותיה ו־ להכין את שניהם לקראת יום בוא הישועה המדינית הלאומית ברכני את היום, בו נצטרפה גם אותה מפלגה לשלטון במדי־ נה. כי אמרנו בלבנו הנה הם מתחרטים על שיטתם המדינית מתרחקים מדרכם הבדלנית, כל אותם הימים, מתחילים מחדש, אחרי שראו את התוצאות הטרי־ גיות והאיומות מדרכם הקודמת ומצטרפים למחנה הלוחמים מ־ בפנים, למחנה הנושאים בעול הדאגות והקשיים העומדים בד־ רך של קיבוץ גלויות וביסוס המדינה. ומעתה יעמדו בתוקף מבפנים עמנו על אותם הדברים שגופי תורה תלויים בהם.

רצינו לראות בהם תוספת כוח למאבק במסגרת הפנימית למען העניינים החיוניים המשותפים ל־ יהדות הדתית והתפתחות הש־ פעתה המקורית הרצויה בשביל החיים במדינה.

אמנם לא אתה דקרו את ה־ עניינים הופעות משונות אפילו בימי החזית הדתית, ועוד יותר בימי הרישום לבתי הספר ב־ פעם האחרונה, שכן ה"אגודה" במקום ללחום לרכישת ילדי בתי הספר 'החפשיים, הפכו את הכידון נגד בתי הספר של "המזרחי", מבלי להתחשב עם הסיכום ה־ מופי, שעל ידי כך הם מקטי־ גים את המספר הכללי של ילי־ דים בבתי ספר דתיים. כנראה עניינים של פרסטיג' מפלגתית חשובים בעיניהם יותר מעניי־ גים כלליים משותפים ליהדות־ הדתית כולה. עצמנו את העינים מלראות זאת, בחשבנו אולי בכל זאת נצא למרחב של עניינים משותפים מתוך כנות וטוהר מח־ שבה למען נוכל להגביר מעש בשביל למען ענייני היהדות המקורית

במדינה. לאיר הצורך הזה היינו סבילים כלפי הרבה דברים ש־ פגעו בנו. חשבנו אולי סוף־סוף תהדיר בהם יותר ויותר ההכרה, כי מצב הדברים של היהדות הדתית במדינה מחייב עבודת־ גומלין והשלמה של כל המפל־ גות הדתיות זו כלפי זו. אולי בסופו של דבר יובן בהוגי אגור דה ישראל ויברר ההכרח עד כמה כולנו צריכים לבנות לפי היסוד האלגבראי. כי כל מספר צריך לחזק את המספר הקודם, להעלותו, ולא לפי יסודות ה־ חיסור בחשבון, שאחד מחסר את מחברו. שכן עלינו לדעת כי ב־ סיכום הסופי והכללי נוקף ה־ חיסור על חשבון כולם.

והרי דווקא משום כך שענייני היהדות הדתית עדיין לא באו על תיקונים וההישגים אינם מרו־ בים. יש להימצא בפנים לתוע־ לת העניינים של היהדות הדתית ואין להזניח את האפשרות של השפעה ובוודאי שאין לברוח מן הצורך להגן על ענייניה ההיו־ גיים של היהדות הדתית, שמ־ סכנים אותם עוד יותר על ידי עמידה מבחוץ. הלא כה היו גם דבריו של הרב לוין בישיבת המרכז העולמי של המזרחי ב־ אמרו: אני מודה שעל ידי זה, שהדתיים נמצאים בתוך הממשלה עלה בידינו להשפיע ולמנוע מ־ הרבה דברים שליליים מבחינה דתית.

וזהו שאמרנו — כל עוד שאין להתיאש מלהשפיע במסגרת ה־ פנימית של גורמי השלטון, אין להשאיר את המערכה הפנימית בגלל פרסטיג' מפלגתית, או ב־ גלל השפעה של קיצוניים האורי־ גים לעצמם סולם לעלות במפ־ לגתם על ידי חיכוכים וריבנות מפלגה פנימיים. העניינים הא־ מיתיים של היהדות הדתית במדי־ נה ומחוצה לה, צריכים לעת כ־ זאת לעמוד בעיני מנהיגים נא־ מנים לענייני היהדות הדתית — מעל לכל. ולכן כל כמה שאנשי האגודה מרבים להביא ראיות ל־ הצביע על חומרת המצב הדתי, המסקנה לדעתנו ולשיטתנו ה־ צודקת, צריכה היתה להיות הפו־ כה: לאזור כל הכוחות להגביר את כוח האבק מבפנים.

כרגע אין כל תועלת בדבר לחטט במסיבות שהניעו את אנ־ שי האגודה לצעדים זה, אבל כ־ דאי לציין את הצעדים הטכני־ סיים שליוו את החלטתם לעזוב את הקואליציה הממשלתית, ש־ הם כל כך אופייניים לדרכי ה־ אגודה. נניח את פרשת המו־מ שקדם לענין, שהתחיל בו לבדם עם ראש הממשלה, כדי לתופיע אילו הם היואגים היהודים ל־ עניינים דתיים, אבל איך יכלו להראות יחס בלתי הוגן כזה כל־ פי הרבנות הראשית, יחס שיש בו משום זלזול כלפי קהל גדול וחשוב, וכלפי מפלגות דתיות גדולות וחשובות, הסרים למש־ מעת הלכתית ולהוראתה של ה־ רבנות הראשית? היאך ארגנו הוצאת פס־ד על ידי רבניהם בעיין גיוס הבנות, ואחרי כן ארגנו לחץ על הרבנות הראשית להצטרף לפס־ד, שהוצא עוד ט־ רם שהוברר כל הענין לפרטי פרטיו? והרי רק עכשיו הושיבו ועדה מוסמכת בראשות אישיות־ דתית לברר את הענין כולו.

האם יש לראות בזה, שהאגודה גרתעת והוזרת ונאחזת שוב ב־ דרכיה הבדלניות מאז? והרי קור רות עמנו בשנים האחרונות כבר הוציאי את פסק דינם המר והנמהר על הדרכים האלו!